

Józef Szujski

(wg Wikipedii)

ur. 16 czerwca 1835 w Tarnowie, zm. 7 lutego 1883 w Krakowie) – polski historyk, jeden z krakowskich stańczyków, publicysta, poeta, prozaik. Współzałożyciel Przeglądu Polskiego. Pierwszy sekretarz generalny Akademii Umiejętności w Krakowie. Pochodził z niezamożnej, lecz bardzo starej szlachty z kniaziowskim tytułem. Był nieślubnym dzieckiem Karoliny Szujskiej. Od najmłodszych lat wychowywany jedynie przez matkę, znaczną część swego dzieciństwa spędził w Zbyszycach nad Dunajcem – majątku swego wuja Piotra. W 1846 przeniósł się wraz z matką do Tarnowa, gdzie rozpoczął naukę w jednym z tamtejszych gimnazjów, mającym przygotować go do pracy w austriackiej administracji. Po sześciu latach nauki przeniósł się do znanego gimnazjum św. Anny w Krakowie. Po zdaniu egzaminów maturalnych, zapisał się na Wydział Filozoficzny Uniwersytetu Jagiellońskiego, jednak po pierwszym semestrze (prawdopodobnie pod presją matki) przeniósł się na Wydział Prawniczy. Pod koniec 1857 zaczął uczęszczać na spotkania patriotycznego stowarzyszenia młodzieży krakowskiej, które odbywały się w pracowni rzeźbiarskiej P. Filippiego. W 1858 wyjechał na studia do Wiednia by uzyskać kwalifikację nauczycielską. Wrócił jednak do Krakowa po pierwszym semestrze, a próba skontaktowania się z przyjaciółmi z pracowni Filippiego skończyła się objęciem go nadzorem policyjnym (który nie pozwalał mu na objęcie żadnej rządowej posady). W 1861 poślubił Joannę Jełowicką i osiadł w rodzinnym majątku – Kurdwanowie. W Krakowie mieszkał także przy ul. Krupniczej 26 w domu, który należał do Mateusza Rogowskiego (dziadka Stanisława Wyspiańskiego). W 1867 otrzymał mandat do galicyjskiego Sejmu Krajowego, gdzie zasiadał przez trzy kadencje. Następnie wybrano go na delegata do Izby Poselskiej austriackiej Rady Państwa. W uznaniu zasług cesarz ustanowił go dożywotnim członkiem Izby Panów parlamentu Wiedeńskiego. Był współtwórcą krakowskiej szkoły historycznej, która badała przyczyny narodowych niepowodzeń Polaków. Jeden z przedstawicieli najaktywniejszych działaczy krakowskich konserwatystów – stańczyków. W latach 1865-1883 był członkiem honorowym Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk. Zmarł nie skończywszy 48 lat. Został pochowany na Cmentarzu Rakowickim w Krakowie, w grobowcu rodzinnym, w kwaterze 47. Przyjaciół Jana Matejki uwieczniony przez niego na obrazie Hołd Pruski jako wychowawca królewiczki Zygmunta Augusta. Jego imię nosi obecnie sala nr 56 w Collegium Novum UJ, w której 6 listopada 1939 Niemcy, podczas akcji określanej

w polskiej literaturze historycznej jako Sonderaktion Krakau, aresztowali profesorów UJ i AGH przybyłych na obiecaną inaugurację nowego roku akademickiego.

Spuścizna 180/1

Notatki dotyczące dziejów Uniwersytetu Krakowskiego od XIV do XVI wieku, niedatowane, 3 posyty.

Spuścizna 180/2

Materiały do średniowiecznych wydawnictw źródłowych:

- Regesta Poloniae, 1426 – 1529,
- odpisy aktów i dokumentów z czasów Jana Olbrachta.